

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta „ 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Ple-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetski list

Vsakdo vživa,
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in toži-
še v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Kmetski praznik.

Srbski narod je imel že pred 600 leti svojo mogočno državo, ki se je razprostirala daleč po Balkanu, in srbskega cara Dušana Silnega prišteva zgodovina med najmočnejše srbske vladarje. V 14. stoletju pa so na balkanski polotok prihrumeli iz Azije turški osvajači. Med Srbi in Turki je prišlo do zgodovinskega spopada na Kosovem polju. Vojna sreča je odločila zmago Turkom in mogočno srbsko carstvo je propadlo. Nad Srbi so zavladali Turki.

Premagani srbski narod pa ni bil premagan. Izgubil je sicer svoje državno ozemlje, izgubil je gospodarstvo nad samim seboj in moral se je pokoriti turškemu osvajalcu, toda ni izgubil vere v samega sebe in v svojo nezlomljivo notranjo moč. Ta moč je bila večja in trajnejša kakor ves nekdanji zunanji sijaj in blek mogočnih srbskih carjev.

V zgodovinskem vidovdanskem porazu srbski narod ni gledal svojega uničenja, ampak je gledal svoje bodoče vstajenje, lepše in svetlejše, kakor pa je bila vsa bleščeča prošlost. Na Vidov dan srbski narod celih 500 let ni žaloval, ampak praznoval je ta dan kot praznik vere in zaupanja v samega sebe, tiste vere, iz katere se mora roditi novo in lepše življenje.

Srbski narod je po dolgih stoletjih svoj težko pričakovani Vidov dan tudi dočakal. Vera v vstajenje ni ostala pobožna želja.

Kakor so imeli in imajo še dandanes Srbi svoje Kosovo in kakor se slavi še dandanes Vidov dan, tako imajo tudi slovenski kmetje svoje »Kosovo«, t. j. Krško polje.

Ne bomo na dolgo in na široko opisovali trpljenja slovenskih kmetov pod vladno tujerodnih nam graščakov in tudi ne krvavega boja na zgodovinskem Krškem polju, kjer so naši kmečki pradedje prelivali svojo kri za svoje človečanske pravice. Usoda jim ni bila mila. Premoč kmečkih zatiralcev je bila prevelika in na stotine trupel slovenskih kmečkih mučenikov je valila deroča Sava proti Zagrebu, kjer so zaničljivo kronali »kmečkoga kralja« Matijo Gubca z razbeljeno železno krono...

Takrat je tudi slovenski kmet doživel svoje Kosovo in svoj Vidov dan. Toda zatiran in tlačjen kakor je bil, je slovenski kmet na svoj Vidov dan in na svoje Krško polje kar pozabil... Sto in sto let je bilo naše zgodovinsko Krško polje pusto, prazno in pozabljeno. Spomin na Krško polje je bil ohranjen le še v starih, preperelih papirjih, slovenski kmet pa je telesno in duševno tlačanil naprej...

Prebudila pa ga je iz globokega spanja grozota svetovne vojne. Takrat, ko se je zamajala vsa Evropa in ž njo vred ves svet, se je predramil tudi slovenski kmet in takrat se je zavedel, da ima tudi on svoje Krško polje, ki ne pomeni zanj nič manj kakor srbskemu narodu Kosovo in Vidov dan. Po dolgih stoletjih se je začel dramiti in prebujati tudi slovenski kmet in začel dobivati vero in zaupanje v samega sebe in v svojo lastno notranjo moč.

Ta moč raste od leta do leta.

Na Krškem polju so žrtvovali naši kmečki predniki svoje življenje za svoje človečanske pravice. Oni so se žrtvovali za vse kmete. In ponovni kmečki praznik na Krškem polju nam vlija v naša srca neomajno vero in trdno zaupanje, da ni več daleč čas, ko bodo vsi slovenski kmetje spoznali, da so se njihovi pradedje na Krškem polju žrtvovali v krvavih bojih za vse, kar je vsem slovenskim kmetom sveto.

Zato pa želimo vsem, ki se bodo letos znašli na zgodovinskem Krškem polju, naj se znajdejo tam v resničnem prazniškem razpoloženju in naj jih ne vabijo tja samo gledanja

željne oči, ampak vodijo naj jih tja njihova sreča in hvaležen, a tudi ponosen spomin na njihove slavne pradedje!

Mi vsi, ki hočemo biti glasniki novega kmečkoga rodu in nove slovenske kmečke misli, se sicer zavedamo, da bo še dolgo trajalo, predno bo postalo Krško polje nekaka prava božja pot vseh slovenskih kmetov, za katerih skupni blagor je toliko kmečke krvi pognojilo krškopoljsko zemljo. Še je mnogo teme po Sloveniji. Verujemo pa, da bo zmogovita kmečka misel, ki se je pred sto in sto leti s krvjo naših prednikov vsesala v krško zemljo, le enkrat zableščala nad celo Slovenijo s tolikim žarom in v tako sijajnem blesku, da bo sleherni slovenski kmet na praznik Matije Gubca ponosno rekel: Vredni nasledniki smo svojih kmečkih dedov!

Kmetski praznik na Krškem polju, 18. avgusta 1929.

Program:

- Ob 8. uri dopoldne otvoritev konjske in živinske razstave ter premovanje konj in goveje živine.
- Ob 9. uri dopoldne sprejem gostov.
- Ob 11. uri dopoldne zbiranje slavnostnih skupin konjenikov; narodnih noš in okrašenih vozov v drevoredu pri farni cerkvi v Krškem.
- Ob 12. uri opoldne krene sprevod z godbo na čelu na Krško polje skozi Leskovec.
- Ob 3. uri popoldne konjska dirka, katere se udeležijo najboljši konjerejci Dolenske.

Spored konjske dirke:

- dirka: za 3- in 4-letne konje, daljava 1800 m. Vozovi na 4 kolesih 30 m popusta. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m doklade.
- dirka: za konje od 5 let in starejše, daljava 2700 m. Vozovi na 4 kolesih 30 m popusta. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m doklade.
- dirka: enovprežna za ameriške dirkače, daljava 2700 m. Doklado in popust določi razsodišče po rekordu in pri dirkanju.
- dirka: enovprežna za mrzlokrvne konje, daljava 1800 m. Vozovi na 4 kolesih.
- dirka: dvovprežna dirka, daljava 2700 metrov. Doklade in popusti kakor pod točko 2.
- dirka: jahalna dirka, daljava 2700 m, brez zaprek in brez izenačenja teže.

Velika kmetska veselica.

Po končani dirki se vrši velika ljudska veselica s petjem in plesom. »Zveza društev kmetskih fantov in deklet« priredi na dirkalnem in veseličnem prostoru bogat srečolov z izredno lepimi dobitki.

Kolesarska dirka.

»Zveza društev kmetskih fantov in deklet« priredi ob priliki kmetskega praznika na dan 18. avgusta 1929 kolesarsko dirko kmetskih fantov okrog Krškega polja. Pričetek dirke je ob 8. uri zjutraj od mostu pri Krškem polju skozi Videm, Brežice, Krška vas, Skopice-Brege ter do cilja v Krškem.

Kolesarji morajo biti pripravljene ob pol 8. uri zjutraj točno pred gostilno »Vanič« pri Krškem mostu, kjer bodo dobili vsa potrebna navodila od vodstva kolesarske dirke.

Polovična vožnja po vseh železniških progah je zaprosena. Iz Krškega bodo vozili na Krško polje vozniki po izredno nizki ceni. Izkaznice za polovično vožnjo se bodo dobile na razstavnem in na veseličnem prostoru.

Odhod vlakov		Prihod vlakov	
iz Ljubljane	5:08	v Krško	9:04
„	12:20	„	15:20
iz Maribora	5:20	v Krško	9:04
„	9:00	„	15:20
iz Krškega	17:40		

Priprave za kmetski praznik. Odbor za prireditve kmetskega dne v Krškem je organiziral za vsako točko prireditve poseben odsek, ki se z vso vnemo pripravljajo, da bo prireditve čim vestneje organizirana in da bo čim lepše uspela. Tako so odseki za živinsko in konjsko razstavo, odsek za dirko, odsek za povorko ter veselični odsek marljivo na delu že vseh zadnjih štirinajst dni. Duša vsemu gibanju je g. Anton Gliha. Ne štedi ne časa in ne truda, samo da bi tradicionalni kmetski praznik objel vse življenje našega Posavja. Vsi so se prijeli dela in nihče ni odklonil sodelovanja in pomoči, zavedajoč se dobro, da je kmetski praznik njegov, da se je po njem raznesla lepota krškega okraja, pridnost in lepota deklet, žanjic in predic ter žilavost koscev in mlatičev, kovačev, sodarjev, tkalcev, kolarjev in drugih. V vsej obsežni Krški občini se pripravljajo fantje in dekleta, da okrase vozove in pripravljajo prekrasne skupine iz kmetskega življenja. Pa tudi od drugod bodo prišli. Iz Kostanjevice lepo organizirani ribiči, iz Sv. Križa in Krške vasi, iz Rake, Buče in Buč. Povorka bo letos organizirana še vse lepše, kakor prejšnja leta. Z dobro letino in zadovoljstvom kmetskega bo tudi kmetski praznik izraz njegovega razpoloženja.

Razvoj kmečke stranke na Finskem

Finska dežela leži precej daleč na severu med Rusijo in Švedsko. Pred svetovno vojno je bila del ruskega carstva. Po veliki ruski revoluciji so se pa Fini odcepili od Rusije in imajo danes svojo neodvisno finsko republiko.

Finska dežela je pretežno kmečka dežela. Kako se je razvijala v tej deželi kmečka stranka, je razvidno iz poročila, ki ga je poslala kmečka stranka na Finskem »Mednarodnemu agrarnemu biro-u« v Pragi. Iz tega poročila posnemamo:

»Kmetje so bili na Finskem že od nekdaj svobodni, tudi takrat, ko so drugod še tlačani. Ko je bila Finska še združena s Švedsko, so kmetje pošiljali svoje zastopnike v švedski deželni zbor. Sodelovanje kmetov v deželni zboru pa je postalo še živahnejše, ko se je Finska združila z Rusijo in je dobila svojo samoupravo (avtonomijo). To delovanje je bilo posebno krépkó v drugi polovici preteklega stoletja, tja do l. 1906., ko so bili stari »deželni stanoví« razpuščeni in so vpeljali splošno volilno pravico.

Splošna volilna pravica je silno izpremenila kmečki zastop na Finskem. Prej, v dobi »deželni stanoví«, so tvorili kmetje »četrti stan« ali »četrtó kurijo«. Po uvedbi splošne volilne pravice pa so opazili, da so kmetje razcepljeni na vse mogoče stranke in da baš zaradi te razcepljenosti ne morejo uveljaviti svoje moči, ki jim pripada po številu glasov.

Lastna kmečka stranka.

Ta razcepljenost kmečkih glasov je bila vzrok, da so začeli misliti na ustanovitev stranke, ki naj bi zastopala le kmečke interese.

Stranko so začeli ustanavljati na deželi, zlasti med malimi kmeti. Najprej so se začeli udeleževati kmetje v severnem in vzhodnem delu dežele. Čeprav niso imeš med seboj nobenih zvez, so se vendarle začeli posvetovati med seboj o lastnem kmečkem zastopstvu. Ta posvetovanja so rodila l. 1906 lastno kmečko stranko (»Maa lais litto«).

Težavni začetki.

Od kraja je bilo delovanje te stranke slabotno in šibko. Vse druge stranke so imele že stare in močne organizacije in so znale tudi veliko število kmetov pregovoriti z visokodonečimi obljubami, da so se jim pridružili. Stare stranke so razpolagale tudi s starimi, izkušenimi politikami, v njihovih vrstah se je zbirala vsa inteligenca in imele so mogočno časopisje. Kmečka stranka pa je morala začetki delati na novo. Res da je bil začetek težak, ali kljub temu se je stranka pokazala sposobno za življenje s svojo bojevitostjo. Sreča je bila za stranko, da se ji je pridružil že od začetka znani kmečki pisatelj in voditelj mladinskega pokreta Santeri Alkio. To je bil mož velikih duševnih sposobnosti. Kot praktičen politik pa se je izkazal Kyösti Kallio, ki je postal kasneje minister, predsednik vlade in predsednik parlamenta. Pod vodstvom teh mož je kmečka stranka vedno bolj rastla in se razvijala in tako je rasel tudi njen vpliv na vodstvo države.

Stranka raste.

Pri prvih volitvah v državni zbor l. 1907 je dobila kmečka stranka od 200 mandatov komaj 9, glasov pa 51.000. Deset let pozneje je dobila stranka že 122.000 glasov in 26 poslancev. Leta 1927 pa je dobila kmečka stranka že 205.000 glasov in 52 poslancev!

Rastlo je seveda tudi število organizacij in časopisov. Danes ima finska kmečka stranka 700 krajevnih in 22 okrožnih organizacij. Vrhovno vodstvo stranke tvori odbor 9 čla-

nov, ki ga izvoli vsako leto na novo glavni kongres stranke. Predsednik stranke je danes kmet Heikkiven, glavni tajnik pa je urednik Helojärvi. Stranka ima dalje 6 dnevnikov in 12 listov izhaja trikrat na teden. Leta 1930 pa bo začela izdajati stranka velik dnevnik kot svoje glavno glasilo.

Jedro stranke.

Kmečka stranka na Finskem ne bi bila tako naglo rastla, če ne bi bila našla na kmetih močne podlage. Na Finskem živita dve tretjini ljudi od poljedelstva in večina poljedelcev so mali kmetje. Ti mali kmetje so kaj hitro spoznali, da dela kmečka stranka samo za interese in koristi kmetov in zato so se vedno bolj oklepali kmečke stranke. Kmečka stranka na Finskem je pa tudi res mnogo storila za kmečke koristi. Velikemu številu najemnikov je omogočila, da so postali sami svoji gospodarji. Nad 100.000 nekdanjih najemnikov ima danes svoje domove in svojo zemljo! S tem je bila tudi ustvarjena podlaga za močno maloposest in zaradi te preureditve se je Finska v gospodarskem pogledu silno dvignila. To je največja reforma, kar se jih je izpeljalo na severu Evrope in ravno ta reforma je omogočila socialni mir in političen napredek dežele. Kmečka stranka, katere jedro so mali kmetje, je tudi dosegla, da so odpravili mnoga bremena, ki so tlačila kmete, n. pr. odprava dolžnosti, da bi morali kmetje skrbeti za javne ceste itd.

Kmečka stranka je bila tista, ki je rešila na Finskem eno najtežjih socialno-političnih vprašanj, namreč dodelitev zemlje onim, ki je nimajo.

Agrarni interesenti.

S tem, da je kmečka stranka na Finskem preskrbela zemljo tistim, ki je niso imeli, in s tem, da je ustanovila na tisoče novih malih

posestev, pa njeno delo še ni bilo končano. Kmečka stranka je poskrbela tudi za to, da je malim kmetom omogočila, da morejo na dodeljeni jim zemlji tudi izhajati in napredovati. Zastopniki stranke v parlamentu so v ta namen izdelali celo vrsto zakonskih načrtov, ki so bili tudi sprejeti.

Pravica na državni proračun.

Kmečka stranka na Finskem je poskrbela, da je bil delež malih kmetov na državnem proračunu vedno večji in njihova pravica do državnega proračuna vedno sigurnejša. Malim kmetom so bili dovoljeni veliki krediti za melioracije, dobava cenениh kreditov je kmetom silno olajšana, država skrbi za gospodarsko-kmečko izobrazbo in podpira v izdatni meri razvoj vedno novih strok kmetijstva. Država skrbi za ugodno prodajo kmečkih pridelkov in gleda, da kmetje ne delajo v izgubo. Za kmete skrbi finska država ravno tako kakor za industrijo.

Kmečka stranka in politika.

V političnem življenju finske države zavzema kmečka stranka sredino. Stranka je bila zastopana od leta 1918 dalje v vseh vladah, eno leto pa je celo sama vladala.

Kmečki stranki pritiče tudi zasluga, da ni preveč škode napravil deželi ustavni boj, ki se je razvil po l. 1918. med republikanci in monarhisti. Po zaslugi kmečke stranke je dežela postala republika. Od tedaj naprej pa dela kmečka stranka na Finskem za utrditev in pojačanje demokracije in za omiljenje socialnih nasprotij med desničarskim velekapitalom in levničarskim delavstvom.

Na ta način je kmečka stranka na Finskem ustvarila nove oblike socialnega življenja in kmečka stranka je prepričana, da leži na Finskem težišče vseh socialnih in kulturnih vprašanj na kmetih, ne pa v malih mestih. Zato pa se mora vse javno življenje brigati v prvi vrsti za deželo (za kmete), da se dvigne podeželje.

Najmočnejše sile kmetiskih pokretov.

Temelj vsemu človeštvu je zemlja, a človek, kateri jo obdeluje, da pridobiva iz nje živež za vsakdanji kruh, je izvrševalec, kateri mora pazno zasledovati in se prilagoditi naravnim razmeram, da čim več pridobi iz nje zase in za druge.

In kakor se trudi in peha kmetiski človek za vsakdanji živež, ravno tako bi se moral obenem tudi truditi, da bi v političnem oziru ne zaostajal za drugimi stanoví, kateri mu prednjačijo in obenem z njim gospodarijo. Kmetiski pokreti v vseh državah mu nudijo enotno sliko in ob teh se hočemo malo pomuditi.

Jedro kmetiskih pokretov je borba za pravico. Že upor Matije Gubca in ž njim zbrana armada se je borila za njo, če že ne za sebe, pa vsaj za svoje potomce, da bi jih rešil izpod graščinskega tlačanskega jarma. Za njim prihajajo Stambolijski, Radići itd., a vsi so imeli v svojih srcih, v svojih govorih, svojem obnašanju en in isti cilj: izbojevati pravico. To so hoteli doseči s politično izobrazbo vseh kmečkih mas, vendar jim v celoti to ni uspelo, ker so jim nasprotniki pretrgali njihovo življenje, predno so dosegli cilj, za katerega so se borili.

Sorodna pravici je svoboda. Tudi ta je zapisana v srcih kmetov, tudi ona je gospodarica kmetiskih mas. Kmetško delo in kmetški človek je stalno v stikih z naravo, on opazuje, presoja in dela tudi zaključke, da je in mora biti on na svoji zemlji svoboden, zraven pa tudi svoboden v vsem, kar ni v

nasprotju z naravo. Mati narava ga najlepše uči in mu nudi nauke, ako jih hoče sprejeti in se po njih ravnati.

Tretja najprivlačnejša sila je želja po miru. Kmetiski pokreti vseh držav gredo za tem, da zasigurajo človeštvu mir. Mir je potreben kmetu, da obdela zemljo, potreben mu je, da spravi sadove svojega dela.

In te najmočnejše sile kmetiskih pokretov v vseh državah, to je: borba za pravico, svobodo in mir, se z velikansko naglico širijo med narod. Kmetiski pokreti ne poznajo meja med narodi, ampak so mednarodni, oni hočejo priboriti vsemu človeštvu dobrine, katerih so bili do danes deležni samo posamezniki, in zasigurati, da bo kmečki človek res človek, ne kot je bilo do danes, da so se gotovi ljudje zaničevalno izražali o tem kmečkem človeku, kateri jim je skrbel za kruh, a za plačilo doživljal preziranje in zasmeh.

Lahko je uničiti človeka, a nikdar ideje. To je nemogoče. Posebno, ako je ukoreninjena med narodi, je ideja najmočnejša sila, katera ob svojem času zagospodari in dá vsemu človeštvu, za kar je namenjena. Blagodejen vpliv glavnih idej kmetiskih pokretov se že kaže, še bolj se bo pokazal ob času, kateri mora priti, zato bodimo pripravljeni.

Fr. Jevšnik.

Kmetiski praznik v Krškem bo v nedeljo 18. avgusta 1929.

Zlate besede predsednika Masaryka.

Nedavno je predsednik češkoslovaške republike Masaryk sprejel dopisnika nekega velikega ameriškega lista. V razgovoru s tem gospodom je predsednik Masaryk rekel med drugim:

»Noben narod ne more biti srečen, dokler se ne osvobodi in dokler nima toliko, da more zadovoljiti svoje gnotne potrebe. Svoboda ne pomeni nič, če imate prazen želodec. Siromašnemu poljedelcu je domovina njegova bajta. Če mu daste svobodo, ga vzpodbudite k delu. Za domovino se ne bo brigal, če mu otroci v revščini moralno in telesno umirajo. Na take ljudi se nikar ne obračajte s patriotičnimi frazami. Te ne pomenijo nič. Najprej morate za te ljudi kaj storiti. Najprej dopoveste kmetom, da so oni pravi gospodarji, potem jim pa pomagajte, da si zboljšajo svoj gospodarski položaj. Češkoslovaško ljudstvo je prišlo sedaj do spoznanja, da je ono lastnik države, ni pa država lastnik njega samega.«

Nato je predsednik Masaryk nadaljeval:

»Vsak narodni program, če hoče biti učinkovit, mora v polni meri izražati moderne kulturne potrebe. Politična neodvisnost ne zadostuje, kajti sama neodvisnost ne ohrani nobenega naroda pri življenju. Končna rešitev je v morali in v izobrazbi. Politična neodvisnost je samo sredstvo, s katerim more narod priti do moralnega življenja. Država, kjer narod ne živi moralno in dostojno, mora propasti. Niti splošna volilna pravica ne more ohraniti naroda pri življenju, če niso njegovi sinovi prosvitljeni in izobraženi in če ne priznavajo premoči prosvitljenega ljudstva nad brutalnim nasiljem.«

Konkurz javne morale v Sloveniji.

Na Dunaju je stal pred vojno na dvorišču cesarske palače mogočen spomenik z napisom: IVSTITIA REGNORVM FVNDAMENTVM (beri: justicia regnorum fundamentum). To se pravi po slovensko: Pravičnost je podlaga kraljestev. Rekló bi se pa tudi: *Poštenje* je podlaga držav in organizirane človeške družbe sploh.

Slovenci so v starih časih rekli *poštenemu* človeku »mož«. Poštenjaka, ki so mu vsi zaupali, so izvolili v občini za moža in zaupali so mu, ker je bil »mož-beseda«.

Kdor pa ni veljal za poštenjaka in kdor ni bil mož-beseda, tega so iz družbe izključili in noben poštenjak ni hotel več z njim občevati.

Precej drugače pa stoje stvari dandanes. Kar se tiče javne morale in poštenja, je Slovenija silno padla. Tako padla, da mora vsakogar zajeti resna skrb, kam bomo prišli, če pojde tako naprej.

Nočemo pogrevati starih in splošnoznanih stvari v podrobnostih. Samo v glavnih potezah naj pokličemo našim bralcem nekaj stvari v spomin.

Mi vsi poznamo »zlato dobo« izvoznice. Trgovci še dandanes pripovedujejo krasne stvari o tihotapstvih. V časopisih smo brali zelo obširno popisano, kako je propadla ta ali ona banka itd.

Ljudje, in to poštene ljudje, so bili oškodovani za težke novce. Res so bili poštene ljudje oškodovani za svoj pošteno prihranjeni denar tudi drugod. Dočim pa smo n. pr. v češkem in v nemškem časopisju pogosto brali, da je stopila stroga pravica gospodom lopovom pošteno za vrat in jih pozaprila, pri nas v Sloveniji žalibog tega nismo prepoznali. In dan na dan doživljamo slučaje, da se ljudje globoko priklanjajo pred tistimi ljudmi, o katerih za hrbtom in na tihem šepetajo: Ali ga poznaš? Veš, to je tisti, ki je...

Poročali so nam o strahovitih bančnih polomih, toda ko je prišla vrsta na to, da se ugotovi v nepristranski preiskavi, kdo je kriv, je vse molčalo. Molčalo je naše »veliko« časopisje, molčali so domo- in rodoljubi, kateri imajo sicer vedno le »blagor naroda« v svojih ustih, molčali so odlični predstavniki — izjeme so zelo redke! — našega javnega življenja — vse je molčalo in molči še dandanes. Ni čudno, da molče tudi ljudje.

Pravijo, da je veliko zlo za Slovence alkohol (pijančevanje). Proti temu sovražniku naroda so ustanovili celo »sveto vojsko«, sklicujejo javna zborovanja, najodličnejši možje pa podpisujejo in objavljajo svečane proteste proti pijančevanju.

To je lepo in v redu. Pijančevanje res ni posebno lepa naša lastnost. Toda kaj pomeni pogubnost pijančevanja v primeri s konkurzom javne morale, ki ga doživlja Slovenija že celih 10 let, ne da bi kdo le mignil?

Mi slavimo letos desetletnico osvobodjenja in pišemo zgodovinske pregledne o našem velikem napredku v tej razmeroma kratki dobi. Kadar pa se bo našel pogumen človek, ki se bo upal brezobzirno napisati tudi besedo o »napredku« naše javne morale v tej dobi, takrat se bo pa v Sloveniji stegnilo veliko rok in marsikatera usta bodo molila: »Gore, pokrijte nas!«

Dokler bo naš narod bredel dalje po moralnem močvirju brez vsakega odpora, kakor to dela dandanes, je vsaka beseda o napredku naroda umazana hinavščina.

Mi smo smatrali za javno nujnost povedati to, kar smo zapisali in za svojo dolžnost. Naj jo store še drugi, če hočejo. Če pa bomo ostali sami, tudi ne bomo opešali. Tudi konkurz javne morale je treba odpraviti, ampak brez poravnave. Ta konkurz se da poravnati samo z brezobzirno sodbo in obsojbo.

bolgarskih kmetov ni niti plod učenih teorij niti delo posameznih osebnosti ali pa gospode. Izšla je iz kmetkega življenja in kmetke zavesti. Druge politične stranke so organizirale najprej svoje vodstvo in inteligenco in šele potem ljudstvo; bolgarsko kmetko gibanje pa se je obrnilo najprej na ljudstvo in šele iz ljudske organizacije so potem izšli njegovi voditelji. Zato je pri drugih strankah moč in pomen stranke v voditeljih in v inteligenci, pri kmetki stranki pa v ljudstvu. Druge stranke začno propadati, če niso več na vladi ali pa če umre kak njihov voditelj ali pa odpade njihova inteligenca; kmetka stranka pa je sicer izgubila oblast, ubiti so bili njeni voditelji in 25.000 njenih najboljših članov, zato pa je zdaj vendar le še bolj živa in sposobna za javno delo. Ravno to je obvarovalo bolgarske kmete pred vlado posameznih osebnosti in strankarske gospode, medtem ko so se vse druge stranke s tem kompromitirale in našle v tem končno tudi svojo propast!

Tudi ustroj kmetke organizacije je pripomogel, da so zdaj bolgarski kmetje s svojo stranko tako močni. Ker stoji stranka na stališču, da naj vlada ljudstvo, je tudi sama organizirana tako, da v njej ne odločajo niti posamezne osebe niti strankina gospoda, ampak v resnici ljudstvo samo. Bolgarska kmetka zveza je v resnici čisto kmetka organizacija. V vsaki vasi se organizira krajevna organizacija (družba), ki je čisto svobodna in avtonomna. Njen odbor in revizorje voli večina članov. Krajevna organizacija izbira tudi kandidate za župane in občinske svetovalce; če pa ima večino v občini, odloča tudi pri imenovanju občinskih uradnikov. V eni vasi ne moreta biti dve organizaciji kmetke stranke. Krajevne organizacije se združijo potem v okrajno organizacijo in volijo njen odbor in revizorje z večino glasov. Ta okrajna organizacija izbira kandidate za državne in oblastne poslance; kadar pa kmetka stranka vlada, voli okrajna organizacija okrajnega glavarja in ga ne imenuje veliki župan; isto velja za vse druge uradnike v okraju. Samo velikega župana in nobenega drugega upravnega uradnika imenuje neposredno minister za notranje zadeve. Okrajne organizacije pa imajo pravico, da zahtevajo premestitev ali odpustitev velikega župana, če dela ta proti interesom kmetov.

Vrhovna oblast in razsodišče v stranki je njen kongres, ki se sestane enkrat na leto. Kongres pregleduje delo ožjega in širšega glavnega odbora in kluba kmetkih poslancev v preteklem letu in razsoja, če so zagrešili kaj proti pravilom ali proti kongresu. Kongres sklepa in določa tudi smernice za delo v bodočnosti in razpravlja o spornih vprašanjih; njegovi sklepi so obvezni za vse. Kongres voli tudi nov širši glavni odbor, ta pa ožji glavni odbor, ki vrši svoje posle v naslednjem letu.

Kakor vidimo, je tudi ustroj organizacije zgrajen na načelu, da naj vlada ljudstvo.

Reforme kmetke vlade.

Ko je kmetka stranka prvič sama postavila vlado, je začela izvajati svoj agrarni program v praksi. Počasi, a vztrajno je kmetka vlada pod vodstvom nesmrtnega Stambolijskega prišla do uspehov, ki se jih ne bi nikdo nadejal. Poslušala je želje izmučenega ljudstva in glas svojega časa ter presenetila s svojimi praktičnimi uspehi sebe in svoje neprijatelje.

Da se bo videla moč reform kmetke vlade in soglasje med kmetkim gibanjem in življenjem ter premoč kmetke misli nad drugimi političnimi gibanji, hočemo primerjati reforme kmetke vlade v Bolgariji z istočasnim položajem in reformami v meščanskih državah in v boljševiški Rusiji.

Agrarni pokret v Bolgariji.

III.

Način organiziranja in ustroj organizacije.

Predno preidemo na agrarno reformo samo, moramo čitatelju pokazati, kako se je bolgarsko kmetko gibanje organiziralo in

kakšna je organizacija, ki si jo je ustvarilo in ki so se na njej razbile vse nade in prokovanja nasprotnikov agrarizma.

Način, kako so se bolgarski kmetje organizirali, se razlikuje popolnoma od postanka mnogih drugih političnih strank. Zveza

Zveza slov. agrarnih interesentov.

Sestanek agrarnih interesentov se je vršil preteklo nedeljo v Št. Petru pri Novem mestu. Poročal je geometer Milan Mravlje. Razmere v tem kraju so tako žalostne in težke, da malo kje. Krog in krog sama graščina in kmetje morajo še danes tlačaniti na graščinski zemlji, kakor pred sto leti, a poleg tega morajo še za ono bore zemlje, ki jo imajo v najemu, plačevati ogromno najemnino, katero si nespametni ljudje sami podražujejo na licitacijah. Posestne razmere so v teh krajih nevdružne in agrarna reforma bo morala z vso resnostjo proučiti bodočnost nad 100 revnih bajtarjev z obilnimi družinami, katerih obstoj je odvisen samo od graščinske zemlje. Neutrudljivo sta na delu za pravice agrarnih interesentov predsednik agrarnega odbora Franc Košljarič in Ivan Šporer iz Harinje vasi. Delo je težko, ker po novem odloku o ureditvi zemljišč agrarni interesenti iz Št. Petra sploh ničesar ne dobijo.

DOPISI.

Pesnica. Naše lepe Slovenske gorice, »paradiž Štajerja«, kakor smo se že v ljudski šoli učili, so znane sedaj že po celi Evropi kot izboren sadjeredni kraj, od koder se izvažajo v ogromnih množinah žlahtni sad v vse države zapadnega dela našega kontinenta. Glavni center za izvoz je postaja Pesnica, kjer se je preteklo leto nakladalo in izvozilo nad 800 vagonov namiznih in preko 100 vagonov prešnih jabolok, 30 vagonov vina in sadjevca. Pa tudi dovoz na to postajo je znaten. Tako je lansko leto dospelo semkaj čez 120 vagonov strešne in stavbne opeke, apna, cementa, premoga in trsnih koljev. Skoraj ves ta ogromni promet pa se vrši po Sv. Lenartski cesti preko borne občinske poti in od kolodvora Pesnica, katera tvori najkrajšo zvezo z navedeno postajo, ker je za polovico krajša nego ona čez lajtersberški ovinek. Že 1906. leta se je pričela akcija, da bi se zgradila namesto slabe občinske poti okrajna cesta, ker občina Pesniški dvor, kjer ta okrog 1700 m dolga cesta leži, pri svoji šibki davčni moči — komaj 7000 Din direktnega davka — jo ne more v povoljnem stanju vzdržati. K temu pride še okolnost, da to cesto le pet domačih kmetov rabi, občina pa mora skrbeti še za 12 km drugih občinskih cest. Zadeva je takrat radi slabe volje raznih političnih močtev zaspala. — Lanski ogromni promet na tej cesti pa je pokazal nujno in silno potrebo, da se pregradi ta občinska pot v oblastno cesto in z vse hvale vredno vneto je povzela občina Pesniški dvor inicijativo za doseg te prepotrebne gradbe. V tem njenem stremljenju jo podpira vseh 25 občin, ki so na tej cesti zainteresirane in upamo, da bo mariborska oblast to nado in potrebo izpolnila v blagor in korist vsega prebivalstva naših prekrasnih Slovenskih goric. — A. Hg.

Mala Nedelja. Običajna vsakoletna velika tombola Narodnega kulturnega društva v prid Društvenega doma se vrši tudi letos na Angeljsko nedeljo dne 1. septembra. Mnogo lepih dobitek, ki bodo javno na ogled. Tombolske karte po samo Din 3 — si preskrbite v predprodaji. Po tomboli ljudska veselica z godbo in plesom v Društvenem domu brez vstopnine. Vabi vse odbor.

V Robu pri Vel. Laščah letos ustanovljeno prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo dne 25. avgusta popoldan na senčnatem vrtu poleg gostilne Jakše svojo prvo veselico. Na sporedu je godba na pihala, srečolov, ribolov, ples, koštrun na ražnju itd. Ker je društvo šele ustanovljeno in nima še brizgalne, se bodé ves čist dobiček porabil za nakup brizgalne in prepotrebne orodja in se preplačila hvaležno sprejemajo. Društvo bode skrbelo za vsestransko dobro postrežbo.

Zagradec. Težak udarec je zadel celo našo okolico. Usoda je iztrgala iz naše srede enega izmed onih redkih mož, ki jih danes vse redkeje srečavamo v življenju. Preteklo soboto je umrl v ljubljanski oblastni bolnici posestnik Janez Mavser iz Valične vasi pri Zagradcu. Že dalj časa je bolehal, a sedaj ga je kar nenadoma strlo. Bil je mož tako kremitnega značaja, da malo takih. Vzoren kmetški gospodar in poštenjak. Neumoren delavec je bil tudi v javnem življenju. Udeleževal se je v raznih društveno-prosvetnih ter gospodarskih organizacijah. Z vso dušo se je posvetil kmetško-stanovski izobrazbi in vsako kmetško udeleževanje in gibanje je dobilo v njem jekleno oporo. Težko bodo prenašali njegovo izgubo prijatelji, a še težje njegovi neutolažljivi domači, s katerimi globoko sočustvujemo. Pokopali so ga v terek v domači grudi v Zagradcu. Pokoj njegovi duši!

Šmihel pri Novem mestu. Minuli teden sta se v Ljubljani poročila tukajšnji mesar g. Ivan Hrastar in gđ. Iva Stanišatova. Novoporočenemu paru naše najiskrenejše čestitke.

Šmihel pri Novem mestu. Kakor smo že svoj čas poročali, se je meseca januarja l. l. ustanovilo pri nas gasilno društvo. Pridnost in vestnost članstva, posebno pa njenega sedanjega odbora, dokazuje posebno to, da si je društvo v tem kratkem času postavilo že svoj gasilni dom. Ni sicer še dograjen, a bo v najkrajšem času, kajti pod streho je že. Vaščanom in okoličanom prav toplo priporočamo, da po možnosti podpirajo to prekornostno društvo.

Beričevo. Naše društvo kmetških fantov in deklet priredi v nedeljo 18. avgusta pri Ivanu Gradu v Beričevem vrtu veselico z godbo, plesom itd. Pričetek ob 3. uri popoldan. K čim številnejši udeležbi vljudno vabimo. — Odbor.

«KMETIJSKA MATICA.»

Kmetijska Matica. Ker so knjige »Kmetijske Matice« pripravljene za tisk in mora uprava Kmetijske Matice določiti knjigam naklado, uljudno prosimo vse gg. poverjenike, da nemudoma zaključijo nabiranje udov in vpošljejo nabiralne pole. Vsako zavlačevanje povzroča škodo in nepotrebno delo. V krajih, kjer »Kmetijska Matica« še nima poverjenika, naj se kdo izmed naših tovarišev ali tovarišic poprime nabiranja udov. Vsa potrebna pojasnila dobi od uprave, sporoči naj samo svoj naslov po dopisnici. Vsak poverjenik, ki nabere poleg sebe vsaj še deset udov, dobi knjige za svojo osebo popolnoma zastonj. — Kmetje, zavedajte se, da je Vaše blagostanje in Vaš napredek odvisen samo od Vašega znanja. Zato segajte marljivo po svoji najboljši učiteljici, po dobri kmetški strokovni in poučni knjigi! Naročajte »Kmetijsko Matico«, pridobivajte ji novih udov!

»Kmetijski koledar« za leto 1930 v žepni obliki, trdo vezan, izda tudi letos Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani. Vsled svoje velike vrednosti, brezdvomno je to naš najboljši kmetški koledarček, je lansko leto vsa njegova zaloga pošla že v prvi polovici decembra, tako da je veliko število poznejših naročnikov ostalo brez njega. Zato prosimo, da se že sedaj prijavijo po dopisnici vsi oni, ki bi ta koledarček prevzeli v razprodajo (s primernim popustom), kakor tudi oni, ki si ga hočejo naročiti samo za sebe.

ZA SMEH.

Znano je, da se v samostanu večkrat postijo kakor pa ostali verniki. Takega dne je gledal gvaridijan skozi okno in videl, kako visi v prtiličju frater skozi okno do trebuha in je kračo. »Oho,« mu je zaklical, »kaj pa delaš? Saj je post.« — »Da, toda le v samostanu,« je odvrnil frater.

NOVICE.

Imenovanje v notranjem ministrstvu. Pretekli teden je kralj podpisal velik ukaz o imenovanju uradnikov v notranjem ministrstvu. Med drugimi je imenovan dr. Otmar Pirkmajer, bivši mariborski veliki župan, za generalnega inšpektorja in dr. Vilko Baltič, dosedanji beograjski veliki župan, za velikega župana v Nišu.

Imenovanja notarjev. Pravosodni minister je postavil za notarja v Kranju Ivana Bakovnika, dosedanjega notarja v Metliki, za notarja v Metliki Franca Ranca, dosedanjega notarja v Velikih Laščah, za notarja v Velikih Laščah pa Ivana Hanziča, notarskega substituta v Kamniku.

Imenovanje novih kardinalov. Kardinalski kolegij šteje sedaj 57 kardinalov. Od teh je 36 Italijanov in 21 inozemcev. Trinajst kardinalskih mest je še prostih. Zatrjuje se, da bo papež še to jesen imenoval nove kardinale na izpraznjena mesta. Nekaj novih kardinalov bo inozemcev, večina pa Italijanov.

Napoleonov spomenik bodo zgradili v Ljubljani in sicer v široki Vegovi ulici, ki veže kongresni trg z Rimsko cesto. Spomenik bo zgrajen v obliki piramide, kakor Zoisov na Bregu.

Zaplenjen radio-aparat v Ljubljani. Ministrstvo za javna dela je zaplenilo te dni nekemu Ljubljančanu radio, ker ga je neprijavljenega postavil v svojem stanovanju. Razen tega je bil še kaznovan na triletno pristojbino za uporabo radio-aparata.

Opozorilo. Vse naše cenjene naročnike in bralce danes prav posebno opozarjamo na članek »Razvoj kmečke stranke na Finskem«, ki je tako poučljiv, da bi ga moral tudi vsak slovenski kmet ne samo prebrati, ampak se ga naučiti kar na pamet. Poročilo kmečke stranke na Finskem o njenem delovanju za kmete je eno najsijajnejših, kar jih je doslej izdala velika organizacija »Mednarodnega agrarnega biro-a« v Pragi. Tudi slovenski »inteligenci« ne bi škodovalo, če bi se take stvari nekoliko bolj zanimala kot se je doslej.

Moderna gnojišča. Ministrstvo kmetijstva želi, da bi se zgradila moderna gnojišča pri absolventnih kmetijskih šol, v prvi vrsti takim, ki s prav dobrim uspehom delujejo na svojih posestvih, ali pa sinom posestnikov, ki se udeležujejo pri starijih ter bodo v doglednem času posestva prevzeli. Pravilno kolektivne od pristojnega županstva potrjene prošnje, da prosilec odgovarja navedenim pogojem, je poslati živinorejskemu nadzorniku v Maribor, Celje ali Ormož, v čigar delokrogu občina leži, najkasneje do 30. avgusta t. l. — Iz pisarne velikega župana mariborske oblasti.

Žensko okostje pod Triglavom. Turisti, ki so se vračali z vrh Triglava so našli v bližini Aleksandrovega doma človeško okostje, iz katerega so spoznali, da gre za žensko okostje. Ne daleč so našli tudi še dobro ohranjen slamnik. Hribolazci so okostje prenesli do Aleksandrovega doma ter ga pokopali v planinski grob. Ali gre za zločin, ali za nesrečo, niso mogli dognati, niti kdo je bila nesrečna žrtev.

Poskušeni atentat v Zagrebu. Dne 6. avgusta je bil poskušen v Zagrebu atentat pred orožniško vojašnico, o katerem je bilo izdano sledeče uradno poročilo: »Nocoj ob pol 1. uri je pred orožniško vojašnico na Varoševi cesti v Zagrebu eksplodirala patrona, napolnjena z eksplozivno snovjo. Orožnika, ki je bil pred vrati na straži, je pahnilo na tla ter je dobil nekoliko poškodb lahkega značaja. Eden atentatorjev je takoj pobegnil v smeri proti trgu Reolski, kjer ga je hotel stražnik prijeti in ustaviti. Atentator je pa stražnika ranil ter pobegnil. Misli se, da je to maščevanje komunistov radi zadnjega dogodba v Somboru.«

Samoobramba avtomobilnih podjetnikov. Mestna občina ljubljanska bi hotela monopolizirati ves avtobusni promet v Ljubljani in okolici. Ker se tega podjetja mestna občina ni dolgo lotila, so privatniki prevzeli pobudo in pričeli z neverjetno naglico razvijati promet prav na vse strani. Vsak dan je bila otvorena kaka nova proga. Inicijativo privatnikov so vsi pozdravili z velikim veseljem in zadovoljstvom, posebno kmetje in delavci iz bližnje in daljnje okolice. Promet je postajal izredno živahen, cene pa so bile tudi primerne nizke. Zadovoljni so bili seveda tudi avtobusni podjetniki. Mestna občina je pričela misliti, kako bi privatne podjetnike, ki so se med tem organizirali v zadrugo, izpodrinila. Pričela je uvajati svoje avtobusne proge, a privatnikom je odzela pavšalno takso na mestnih mitnicah in zahtevala od njih, da morajo s prvim avgustom plačevati za vsako vožnjo čez mitnico po Din 10.—. To je bil zanje hud udarec. Da ga preprečijo, so uvedli deljeno vožnjo. En avtobus pripelje do mitnice, tu potniki izstopijo in prestopijo v drug avtobus, ki jih čaka onkraj mitnice. Tako so se izognili sploh vsakemu plačilu takse. Mestna občina pa gre za tem, da bi sploh ves promet sama prevzela. Da ščitijo svoje pravice, so odpotovali zastopniki avtobusnih podjetnikov v Beograd do ministra za notranje zadeve in trgovine.

Požari. V nedeljo ponoči je pogorelo gospodarsko poslopje gostilničarja Josipa Azmana na Bledu. — V Sarajevu je pogorela najmodernejša opekarna. Škoda po požaru znaša 6 milijonov dinarjev.

Herriot v naši državi. Bivši francoski ministrski predsednik Herriot je prispel te dni v našo državo ter obiskal glavna mesta na Hrvaškem in v Srbiji. Od nas bo potoval na Grško.

Nevihla je divjala v nedeljo popoldne v okolici Kranja. Med viharjem je udarila strela v hišo Gašperja Bajžlja v Stražišču pri Kranju. Hiša je bila lesena in s slamo krita, pa je bilo nemogoče ogenj pogasiti. Pogorela je do tal.

Slovenski rudar zaklal svojo ženo. Pred tremi meseci je prispel v Pirov v Srbijo slovenski rudar Julijan Soršek s svojo lepo ženo Ano in dvema otrokoma. V ženo se je kmalu zagledal rudniški paznik Gabriel Samec. Ana je svojega moža in otroka zapustila ter se podala k svojemu ljubavniku Samcu. To je Julijana Sorška silno potrlo. Odšel je na stanovanje paznika Samca in pozval svojo ženo, da se vrne k otrokom. Žena je zahtevo moža odločno odklonila. Užaženi mož izvleče nož ter ga zasadi nezvesti ženi naravnost v srce, nakar se je sam javil policiji. Ženo so pokopali, otroci so ostali sami.

Anglija in Egipt. Razgovori med angleško in egiptovsko vlado se bližajo kraju in bo v doglednem času vrnjena Egiptu popolna samostojnost. Med obema državama bo sklenjena prijateljska pogodba za dobo 25 let.

Umrli je v Beogradu dr. Arhibald Reiss, velik prijatelj naše države in naroda. Ko je nastala svetovna vojna, je prišel iz Švice v Srbijo in celemu svetu objavil svoja poročila o groznem divjanju nemških vojakov na zavzetem ozemlju. Svoja poročila je podprl s fotografijami masakriranih starčkov, žen in otrok. Organiziral je potovanje in sprejem srbskih beguncev v Švici. Ostal je celo vojno pri srbski armadi ter se tudi po vojni za stalno naselil v Beogradu. Umrli je vsled srčne kapi.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, krpne robce, kravate, fine damske, moške in stroške triko-perle, dišeče milo, torbice, šipke, potrebnine za šivilje, krojače, tapetnike, Oke, čevljarje in sedlarje tudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Preselitev pisarne. Odvetnika dr. Drago Marušič in dr. Viktor Vovk sta preselila svojo pisarno v Tavčarjevo ulico št. 1 v pritičju (nasproti dosedanje pisarne).

Za društva in ustanove. Ministrstvo prosvete je določilo, da vsa društva in ustanove prošnje za znižanje takse na vstopnice, za znižanje železniške vožnje itd. pošiljajo le preko sreskega poglavarja, ozir. velikega župana. Direktno poslane prošnje se ne bodo upoštevale. Izvzeta so le oblastna gledališča in subvencionirane umetniške (glasbene) šole.

Madžarski zdravniki na našem Jadranu. Meseca septembra bo obiskalo dalmatinsko obalo okrog 150 madžarskih zdravnikov.

Jurčičev dom obnovljen. Kmetška hiša, v kateri je bil rojen naš prvi romanopisec Josip Jurčič, je pričela razpadati in bati se je bilo, da se docela poruši. Jurčičevi sorodniki nimajo sredstev za popravilo. Zato so uvedli javno zbiranje prispevkov, ki je omogočilo popravilo Jurčičevega doma. Blagoslovitev se bo izvršila v četrtek 15. avgusta s sv. mašo. Ob tej priliki bo tudi narodni tabor, na katerem bo govoril prosvetni inšpektor g. dr. Dragotin Lončar. Popoldne bo ljudska veselica.

Požar v Somboru. Strašen požar je uničil v Somboru paromlin. Zgorelo je 300 vagonov moke. Škoda cenijo na pet milijonov dinarjev.

Družba, ki je ponarejala kolke, aretirana. Beograjski policiji se je te dni posrečilo aretirati skrivno družbo, ki je razpečavala ponarejene kolke po 1000 dinarjev. Zločinska tolpa je imela pripravljenih za 620 milijonov ponarejenih kolkov. Izdelovali so jih v Budimpešti in jih po tajnih potih vtihotapljali v našo državo. Policija je vse člane te ponarejevalske družbe zalotila na skrivnem sestanku ter jih aretirala. Zaplenili so tudi vso zalogo ponarejenih kolkov.

Vse čevljarje mojstre, gospodarje in gospodinje iz trebnijske okolice opozarjamo na današnji oglas g. Grosek-a, trgovca z mešanim blagom v Trebnjem.

PODLISTEK

E. Zahn - I. Albreht:

Kako sta Jožef in Pepček našla nebesa.

Njegov pogled se je zbril za vse mogoče pojave na nebesnem svodu. Njih vzroke in posledice pa si tolmači po svoje. Tako večasih nenadoma stegne malo ročico na kvišku: »Vidiš, tata« — pradedu kliče z med ljudstvom običajnim očetovskim imenom — »vidiš tisti oblak tamkaj, na njem se pelje Bog Oče na sprehod«. Potem pobožno strmi za belim bežim oblakom, ki pomeni zanj voz, na kakršnem se visoko nad svojim kraljestvom, zemljo, pelje prekrasni Oče nebeski tod mimo.

Posebno rad ima Pepče zvezde. Često poseda prav globoko v noč na ozki leseni klopi pred hišo in strmi v mežikajoče luči na nebu, a Jožef mu druguje.

»Zdaj se je spet prižgala ena,« šteje mali, »in zdaj spet ena«. In z očmi svoje duše vidi hoditi med zvezdami male angelje, ki prižgajo vedno nove. Često stavi staremu kraj sebe vprašanje, ki mu daje največ opravka, da li bosta tudi tata in on nekoč angelja. Jožef je izza jasnih dni še vaju tega vprašanja, prikima in se smeje vmes.

»Ali umreti je treba prej,« nato katerikrat zamišljeno šepeče mali pol sam zase, pol proti staremu. Umiranje mu vzbuja pomisleke. Noče se mu zdeti niti nič velesega, niti nič takega, česar bi si skoro želel.

* * *

Na vasi je zima. Zima je hud čas za kmete v hribih! Kaj vedo dolinci o tem? Prirodne sile drugače otepajo z gorjanci nego z orokavičenimi dolinci. V najhujšem primeru prekucne veter v dolini kak dimnik, prav ljubko kroži sneg okrog v kožuh zavutih postav in prhne s strehe plazek, ki ne bi podsul niti ptice. V dolini še vreme samo nosi rokavice. V gorah divja vihar ko sproščen velikan, trga stoletne jelke s pečim in stresa večne božje gradove, skalnate stene. In sneg pada dan za dnem in zakriva bajte, kakor da je treba pokopati vse, kar je živega. Plazovi so zverli gorovja. Niti leto ne mine, da ne bi zarezale lukenj v redke človeške vrste.

Vendar z lahkoto vzdrže v gorah hudo zimo. Kajti ljudje sami so trdi in njih mraz mora biti oster, da jih zazebe. Bori novci so kmalu snedeni, a — lakota dela slabo voljo.

Štorski siromaki delajo kisle obraze. Zima je namreč že predolga. Omare in skrinje so prazne. V mežnarjevi bajti ni nikdar prav veselega miru. Zdaj, v tem ostrem, neprijaznem času vlada šele pravi boj v njej. Preveč ust je iz mežnarjeve skleda. In kakor je navada pri ovcah in kozah, ko gredo lizat sol — tudi tu močnejši izpodrivajo šibkejše. Šibka v mežnarjevi bajti sta Jožef in Pepče. Josip, mežnar, izteza utrjene roke, je ves rdeč v obraz in kolne: »Vse poletje se lahko pehaš, po zimi ti pa tak neboditrebja jemlje grizljaj izpred ust.«

»Da stari ne more umreti!« godrnja mežnarica in meni s tem Jožefa.

»Da polmrtev pobič še zmirom živi!« škrtu ded Jože in misli Pepčka. Mogoče izvira ta beseda iz občutja jeze, ker je opazil, da nekega dne pride vrsta nanj, ko bo odveč.

Tako Jožef in pobič nimata vedrih dni. Kajti pri nejevolji ni dobro biti v gostih. Kardar je le mogoče, si išče dvojica svoj bori košček miru pod milim nebom. Ko napoči vrsta brezoblačnih dni, pobegneta dan na dan pred nemirom v bajti in pred nemirom na ulici in roko v roki tavata kjerkoli navkreber ali navzdol. Za njima se smejejo in ju dražijo vaščani.

Svetlojasen dan umira v dolini. V mežnarjevi bajti je večerja skoro pri kraju. Mežnar in njegovi sede še za okroglo mizo z neoblanim, zamazanim pokrovom in zvečijo zadnje grizljaje. Tako tesno sede skupaj, mežnar, njegova žena, oče in petero otrok, da je komaj mogoče verjeti, kako imata katerikrat kaj kraja še Jožef in Pepče, ki zdaj čepita za pečjo in lahko ogledujeta ostale pri jedi.

»Ti si se opoldne preveč nabasal,« je nahrulila mežnarica starega Jožefa, ko je hotel sestiti za mizo.

Tedaj se je stari sam vasé ihteč zakotalil na klop za pečjo. Tudi Pepče je nekako vzbudil očetovo nedopadajenje, ko je komaj dvakrat zanešel polno žlico koruznega močnika v usta. Ker so mu izbili žlico iz rok in odrinili skupno skledo, se je prikradel tjakaj k tatu. Zdaj čepita tu stisnjena liki kokoši ob slabem vremenu. Nikomur ne segajo noge s klopi do tal.

Hipoma udari s ceste vrisk in smeh vaških otrok Pepčetu na uho. Cesta strmo pada in po njej mrgoli pod večer na sankah štorski naraščaj. Srce utriplje dečku. To malce veselja ga izvabi iz zatohlega ozračja v sobi.

Hip nato se neopaženo izmuzne skozi vrata in privleče izpod stopnic pri koči na

TEDENSKI KOLEDAR.

18. avgusta, nedelja: Helena.
 19. avgusta, ponedeljek: Ludovik.
 20. avgusta, torek: Bernard.
 21. avgusta, sreda: Ivana.
 22. avgusta, četrtek: Timotej.
 23. avgusta, petek: Filip.
 24. avgusta, sobota: Jernej.

SEJMI.

19. avgusta: Žetale, Mati božja v Pušcavi, Sv. Jakob pri Kalobju, Peklo, Hodoš.
 20. avgusta: Metlika, Zatična.
 22. avgusta: Nova vas - Bloke.
 24. avgusta: Št. Jernej, Kočevje, Javorje nad Litijo, Arnuš, Slovenska Bistrica, Rogatec, Središče, Velenje, Murska Sobota.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-55
1 švicarski frank	Din	10-94
1 avstrijski šiling	Din	8—
1 angleški funt	Din	276—
1 ameriški dolar	Din	56-80
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Prispevki k gospodarskim razstavam.

Ministrstvo za trgovino in industrijo je odobrilo naslednje državne prispevke za gospodarske razstave: za Zagrebški zbor 45.000 dinarjev, za Ljubljanski velesejem 30.000 dinarjev, za razstavni odbor v Skoplju 30.000 dinarjev, za Osijek 20.000 Din, za gozdarsko in sadjarsko razstavo v Ljubljani 8000 Din, za zvezo hrvaških vinogradnikov in sadjarjev v Zagrebu 5000 Din, za obrtno in industrijsko razstavo v Ljutomeru 3000 Din, za obrtno pomočniško društvo v Varaždinu 7000 Din ter za kmetijsko upravo okraja Rožanski 1000 Din. Vsota vseh teh podpor znaša 149.000 Din.

dan sanke, ki jih je bil zbil mežnar v dobri uri.

Ko opazi Jožef prazen prostor kraj sebe na klopi, se predrami iz napol bedastega strmenja predse in odide za dečkom. Baš o pravem času pride, da čuje zunaj njegov prvi bolešni krik.

Vaški otroci so nad njim. Mesto malega veselja je dobil Pepče veliko nadlogo. Nekaj časa postoji stari na strani. Ko pa postane otroško nagajanje, kamor se je vmešala tudi ostala mežnarjeva mladež, le prehudo, plane na svoj stari način vmes in otme jokajočega se dečka iz njega.

Za trenotek postojita oba na cesti. Deček ihti in si z od mraza razpokano roko otira solze. Nato krene Jožef proti klopi pred bajto.

»Pojdi gledat!« zamrmra. Tako zlezeta na klop, ki se je še drži tenka snežena skorja, in nekaj časa z visečimi nogami sedita tamkaj.

V kratkih, ponošenih hlačah in v tesni jopi s kratkimi rokavi je videti stari kakor otrok, deček pa, ki ima na sebi mnogo preširok suknič starejšega brata, bi bil prav čisto tako lahko zgrbljen starec. Pred njima vrvi deca. Ko pa se na cesti stemni, se trop razredči in okrog dvojice na klopi pred kočjo postane tiše.

Nočni mraz narašča, a nebo je polno toplo bleščečih zvezd, ki visi na njih Pepčkov pogled. Oba pozabita popolnoma, da je treba iti domov.

Nenadoma plane otrok liki iz sanj. »Poglej cesto tamle, tata!« zašepeta.

»Aha,« prikima stari. Njegov duh spi in telo ni več daleč od spanja. (Konec prih.)

Darovali so prijatelji Ivana Ocepka iz Volčjega potoka, udanega pobornika kmetijske misli, ob priliki njegovega pogreba 100 dinarjev za glasilo kmetijske mladine »Grudo«. Uprava »Grude« se darovalcem iskreno zahvaljuje z željo, da bi našli veliko posnemalcev.

Gospodarski teden v Ljutomeru. Za obrtno, industrijsko in kmetijsko razstavo, ki bo trajala od 11. do 18. avgusta, se kaže vedno večje zanimanje tako pri razstavljalcih kakor tudi pri občinstvu. Prve pošiljke razstavnega materiala že prihajajo. Kmetijska podružnica se je obrnila do raznih interesentov s pozivom, naj razstavijo poljedelske stroje, gnojila, krmila itd. Kmetijska družba je obljubila veliko množino svojega blaga in propagandnega materiala. Pričakovati je, da bo tudi ta del razstave zelo poučen. Goveda in konji za razstavo in premovanje dne 14. avgusta so že izbrani; tudi perutnina bo dobro zastopana. Te dni prične razstavni odbor z dodeljevanjem razstavnih prostorov in z razvrstitvijo razstavnega materiala. Med razstavo bodo obiskovalcem na razpolago autotakse in tudi autobusna zveza po ščavniški dolini do Gornje Radgone. Kakor poroča razstavni odbor, je pripravljeno precej zastopnikov raznih oblasti, ki se udeležijo otvoritve splošne razstave ali pa vsaj kake delne prireditve v njenem okviru.

Za uvoz nemškega piva. V Beogradu se je dalj časa mudil zastopnik nemških pivovarj in svrhu, da doseže pri naši vladi znižanje uvozne carine na pivo, ki znaša sedaj po 100 Din na hl, in da se na ta način omogoči v našo državo uvoz nemškega piva. Nemci bi se pa v tem slučaju obvezali kupiti pod ugodnimi cenami več jugoslovanski hmelj. Zastopnik nemških pivovarj je upanja, da se bodo pogajanja ugodno končala in da se bo carina za polovico znižala.

Za steklino umrl. V Čurčanovcih v Slavoniji je pred mesecem popadel stekel pesina tamošnjega posestnika Petra Kladarja. Dečka so poslali v Pasteurjev zavod, a je kljub temu v groznih mukah umrl. V Pasteurjev zavod so ga poslali prepozno, ko se je na fantu steklina že pojavila.

Izseljeniška konferenca v Splitu. Pretekli teden je sklical v Splitu minister za socijalno politiko g. dr. Mate Drinković konferenco o našem izseljeniškem vprašanju. Konferenca se je pečala pred vsem z reparacijami kolonizacije izseljencev, kako obdržati dobre zveze med izseljenci in domovino ter o povečanju obiskov izseljencev v domovini itd. Konferenca se udeležili predvsem zastopniki delavskih zbornic.

Nenavaden zločin. V Korneuburgu je bil te dni izvršen strašen zločin. Neki nepoznani človek je ponoči napel čez cesto v višini enega metra žico, katero je spojil z električnim vodom visoke napetosti. Po cesti je prišel najprej neki kmet, ki se je zapletel v žico in ostal na mestu mrtev. Za njim sta prišla dva mlada fanta, katera je zadela ista usoda, a četrti je obležal nezavesten na tleh. Domnevalo, da je zločin izvršil neki domači fant iz Korneuburga iz ljubosumnosti, da ne bi prišli fantje iz sosednjih vasi k njegovi puncji v vas.

Šest novih nadmorskih letal je prispelo te dni na račun reparacij iz Nemčije v Split.

Zidje obnavljajo Palestino. V Švici so imeli te dni svoje zborovanje Judje, takozvani zionisti, ki hočejo svojo staro judovsko domovino v Palestini obnoviti in čim več Judov iz celega sveta tja preseliti. En del Judov, ki jim ni hudega po drugih državah, je to gibanje postrani gledal in se celo proti njemu boril, smatrajoč ga za Judom škodljivega. Na letošnjem kongresu v Švici so se zedinili vsi židje, da to gibanje skupno podpro in delajo na obnovi Palestine. Njihovo stremljenje podpira v izdatni meri Anglija.

Razmere na Kitajskem. Kakor posnema »Jutro« od 9. t. m. iz ameriških listov, je nastal v kitajski vladi oster spor. General in predsednik kitajske vlade Čangkajšek je predlagal, da se znižajo izdatki za vojsko. Vsled tega so ga začeli drugi generali po časopisih napadati. Čangkajšek je na te napade odgovoril z izjavo, da kitajski generali ne delajo drugega, kakor kradejo državni denar in ropajo pošteno kitajsko ljudstvo, za katero so postali prava šiba božja. Obče je znano, da je bila Kitajska že vsa povojna leta torišče borb med posameznimi roparskimi poglavarji, ki so si bili organizirali svoje armade in z njimi držali velike pokrajine v svojih rokah in bili ljudstvu prava šiba božja. Šele Čangkajšku se je posrečilo vse te poglavarje premagati in ujediniti celo Kitajsko. Premagani generali so prestopili sicer v skupno vojsko, toda svoje roparske preteklosti niso pozabili. In Čangkajšek ima z njimi velike preglavice in skrbi, kajti ohranili so vseeno mnogo od svoje prejšnje moči.

Požar petrolejskih izvirov v Rumuniji. Petrolejski vrelci v okraju Morena so že tri mesece v plamenu. Površina od 2000 ha je stalno v plamenih. Da bi požar udušili so poskušali skopati tunel, ki se je pa porušil in pokopal pod seboj več delavcev. Eksplozije se vrše ena za drugo in je vsled strahu mnogo prebivalstva pobegnilo iz goreče okolice.

Kazenski zakonik za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev je pravkar izdala v slovenskem jeziku knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani. Devetindvajseti snopič Zbirke zakonov obsega namreč zakon, s katerim se uveljavljajo in uvajajo kazenski zakonik, zakonik o sodnem kazenskem postopanju in zakon o izvrševanju kazni na prostosti, dalje Kazenski zakonik za kraljevino SHS, potem Zakon o pobijanju zlorab v službeni dolžnosti in novi Zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Za praktično uporabo zakonov bo izvršno služilo stvarno abecedno kazalo, ki zaključuje 175 strani obsegajočo knjigo. Knjiga velja s poštnino vred Din 31-50.

Program kmetijskega oddelka jesenske prireditve Ljubljanskega velesejma »Ljubljana v jeseni«. 1. Mlekarski sejem obsega prodajo sira, masla in drugih izdelkov, obsega pa tudi propagando za mlekopitje, ki se po drugih krajih čimdalje bolj širi in ki zasluži, da ga tudi pri nas vpeljemo, ne le iz ozirov na zdravstvo, ampak tudi iz splošno gospodarskih ozirov s posebnim pogledom na napredek naše živinoreje. Na sejmu se bo prodajal sir na debelo in na drobno, ravnotako tudi mlečni izdelki. — 2. Vinski sejem bo obsegal prodajo vina, in sicer namiznega, ki se bo točil v sodčkih, in buteljskega. Vinski sejem bo nudil obiskovalcem priliko, da se pouče o kakovosti raznih domačih vin najenostavnejšim potom. Na sejmu bodo zastopana vina iz najboljših dolenskih in štajerskih vinskih gor. Vina se bodo za poskušnjo točila v malih kozarcih. Kupčija na debelo se bo lahko sklepal na licu mesta. — 3. Sejem za med. Čebelarji bodo postavili na trg svoje letošnje pridelke in bo dana vsakemu prilika, da se v pravem času preskrbi s potrebno količino tega božjega daru, ki igra tako važno vlogo pri naši prehrani, zlasti z zdravstvenega stališča. Med in mleko sta bila v davnih časih visoko cenjena pridelka, ki pridobivata danes zopet čimdalje bolj na svoji vrednosti in veljavi. — 4. Sejem za kmetijske stroje in gospodarsko orodje. Ta del sejma bo obsegal različne stroje, ki jih rabimo danes za obratovanje poljedelstva, mlekarstva, vinarstva in drugih gospodarskih panog. Na sejmu se bo lahko izbiralo in kupilo stroje za potrebe posameznih gospodarjev, pa tudi za potrebe podružnic in drugih gospodarskih organizacij. Stroji bodo na licu mesta tudi obratovali, da se prepričajo interesenti o delazmožnosti strojev in pouče o njih sestavi.

Volitve v okrajne cestne odbore.

Oblastni komisar mariborske oblasti je na podlagi zakona o samoupravnih cestah razpisal volitve v okrajne cestne odbore za 25. avgusta 1929.

Okrajni cestni odbori služijo kot pomožni organi oblastne samouprave za gradnjo in vzdrževanje njenih cest. V vsakem političnem srezu se izvoli po eden ali več cestnih odborov. Mariborski komisar je odredil, da se ustanovijo na ozemlju bivše kronovine Štajerske na območju vsakega okrajnega zastopa po en okrajni cestni odbor, v tistih delih mariborske oblasti pa, kjer ni okrajnih zastopov, po en okrajni cestni odbor v sodnih okrajih Prevalje, Murska Sobota, Dolnja Lendava, Čakovec in Prelog.

Okrajni cestni odbor ima 7 do 20 odbornikov ter se izvoli za tri leta. Za člana okrajnega cestnega odbora more biti izvoljen vsakdo, ki more biti občinski odbornik, to je vsaka oseba, ki ima po bivšem zakonu za volitve v občinska zastopstva v Sloveniji pravico voliti in ki ima svoje stalno bivališče v okolišju dotičnega okrajnega cestnega odbora.

Število odbornikov poedinih cestnih okrajev odreja pristojni organ oblastne samouprave po velikosti cestnega okraja. Cestni okraj, ki ima manj nego 20 tisoč prebivalcev, mora imeti najmanj sedem odbornikov, od 20 do 30 tisoč prebivalcev najmanj deset odbornikov, od 30 do 40 tisoč prebivalcev najmanj dvanajst, preko 40 tisoč pa najmanj 15 odbornikov.

Porazdelitev odbornikov med poedine občine cestnega okraja vrši pristojni organ oblastne samouprave glede na velikost občine, na davčno moč, na število prebivalcev in na prometne razmere. V občinah, ki imajo nad tri tisoč prebivalcev, se mora odrediti vsaj po en odbornik. Člane okrajnih cestnih odborov volijo občinski odbori. V ta namen sme pristojni organ oblastne samouprave združiti več manjših občin.

Na podlagi teh zakonskih določil je mariborski oblastni komisar tako-le odredil število okrajnih cestnih odborov in odbornikov:

1. v okrajni cestni odbor Celje 17 od-

bornikov, 2. v okrajni cestni odbor Čakovec 15 odbornikov, 3. v okrajni cestni odbor Dolnja Lendava 14 odbornikov, 4. v okrajni cestni odbor G. Radgona 7 odbornikov, 5. v okrajni cestni odbor Gornji grad 7 odbornikov, 6. v okrajni cestni odbor Konjice 10 odbornikov, 7. v okrajni cestni odbor Kozje 7 odbornikov, 8. v okrajni cestni odbor Ljutomer 7 odbornikov, 9. v okrajni cestni odbor Marenberg 7 odbornikov, 10. v okrajni cestni odbor Maribor 20 odbornikov, 11. v okrajni cestni odbor Murska Sobota 16 odbornikov, 12. v okrajni cestni odbor Ormož 10 odbornikov, 13. v okrajni cestni odbor Prelog 15 odbornikov, 14. v okrajni cestni odbor Prevalje 7 odbornikov, 15. v okrajni cestni odbor Ptuj 18 odbornikov, 16. v okrajni cestni odbor Rogatec 8 odbornikov, 17. v okrajni cestni odbor Slovenjgradec 8 odbornikov, 18. v okrajni cestni odbor Slov. Bistrica 9 odbornikov, 19. v okrajni cestni odbor Sv. Lenart v Slov. goricah 10 odbornikov, 20. v okrajni cestni odbor Šmarje pri Jelšah 7 odbornikov, 21. v okrajni cestni odbor Šoštanj 7 odbornikov, 22. v okrajni cestni odbor Vranksko 7 odbornikov.

Po občinah, ki volijo zase po enega ali več odbornikov okr. cest. odbora, se izvršijo volitve v seji občinskega odbora dotične občine, ki bo sklicana na 25. avgusta 1929. Pri občinah, ki so združene v eno volilno okrožje, se izvršijo volitve v uradnih prostorih one občine, ki so združene v eno volilno okrožje, naznani župan najpozneje do 18. avgusta 1929 vsem odbornikom lastne občine ter županom vseh v isto volišče včlanjenih občin. Ti pa obveste vse občinske odbornike svojih občin. Udeležba je obvezna in se neopravičena odsotnost kaznuje po predpisih občinskega reda. Volilno sejo vodi župan volišča.

Ako je kdo izvoljen v dveh ali več občinah ali volilnih okrožjih, mora v treh dneh odposlati oblastni samoupravi izjavo, katero volitev sprejme. Tako izpraznjena mesta se bodo z naknadnimi volitvami izpolnila.

Pristojni organ oblastne samouprave sme imenovati v vsakem okrajnem cestnem odboru poleg izvoljenih odbornikov še največ tri odbornike, ki so opravljali slične posle in ki bi mogli koristno služiti tej ustanovi.

15) Din vse za kg žive teže; konji in prašički za rejo po kakovosti in velikosti. 15 vprežnih konj je bilo prodanih za izvoz v Italijo (Trst).

Mariborski trg. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice: Cene krompirju 1-50 do 2, čebuli 3 do 4, česnu 14 do 16, hrenu 8 do 10, paradižnikom 5 do 7 Din za kg, karfijolu 1 do 3, zeljnatim glavam 1 do 4, endiviji 0-50 do 1-50, glavni solati 0-25 do 1, kolerabi 0-25 do 0-80, kumarcam 0-50 do 2, zeleni papriki 0-25 do 0-50 Din za komad. Sadju: jabolkam 7 do 8, marelicam 14 do 18, breskvam 20 do 24, hruškam 6 do 10, limonam 0-75 do 1, oranžam 3 do 5 Din za komad. Cvetlicam: 0-20 do 3, z lonci vred 10 do 50 dinarjev za komad. — Lesena in lončena roba 1 do 100, brezove metle 1-75 do 3, lesene grablje 8 do 9 Din za komad, koruzna slama 30 do 35 Din za vrečo. — Seno in slama: Kmetje so pripeljali v sredo 31. julija 12 voz sena, 5 voz slame; v soboto 3. avgusta pa 14 voz sena, 4 voze slame in 2 voza stelje na trg. Cene so bile senu 65 do 90, slami 40 do 55, stelji 25 Din za 100 kg.

»LJUBLJANA V JESENI«

kulturna in gospodarska razstava Ljubljanskega velesejma, se vrši od 31. avgusta do 9. septembra t. l. — Ko orumeni listje divnih kostanjevih nasadov, ki obkrožajo sej-

mišče, si nadene Ljubljanski velesejem zopet praznično obleko in otvori na široko svoja vrata, da pokaže desetletisočerim obiskovalcem iz vseh krajev naše države bogato založeno in pestro kulturno in gospodarsko razstavo »Ljubljana v jeseni«. Dnevi te prireditve so dnevi veselja in ponosa za vsakogar, ki ljubi našo domovino, ki spoštuje in ceni delo in trud domačih rok, ki se veseli kulturnega in gospodarskega napredka našega naroda. Oglejte si razstavo »Ljubljana v jeseni« in pohitite potem za dan ali dva v divno okolico med gorske velikane..

Razstava bo obsegala:

I. Kmetijski oddelek: 1. Mlekarski sejem obsega razstavo in prodajo sira, masla in drugih mlečnih izdelkov, namenjen je pa tudi propagandi za mlekopitje, ki se pri nas napram drugim državam še vedno podcenjuje. — 2. Vinski sejem nudi razstavo in prodajo namiznega in buteljčnega vina poznanih štajerskih in dolenjskih vinskih gor. Vina se točijo za pokušnjo v kozarčkih. Kupčije na debelo se lahko sklepajo na licu mesta. — 3. Sejem za med. Čebelarji razstavijo svoj letošnji pridelek in vsakomur se nudi prilika, da se o pravem času preskrbi s potrebno količino tega božjega daru.

II. Vrtnarska razstava ljubljanskih trgovskih in umetnih vrtnarjev naj letos zopet dokaže, da je naše vrtnarstvo na visoki stopnji in da pomeni važno grano umetnostne obrti. Razstavljeno cvetje in zelenje je obiskovalcem naprodaj.

III. Razstava Zoo je letos prirejena v posebno širokem obsegu skoraj 1000 kvadr. metrov razstavnega prostora. Razstava Zoo je plod stotin požrtvovalnih in pridnih rok in prikazuje skoraj popolno favno Slovenije. V ličnih kletkah bodo obiskovalce razveselili ptiči pevci, vidijo se male in velike ujede, ribe naših sladkih voda, amfibijske reptilije, mali sesavci (glodavci, kune), posebni oddelki so namenjeni eksotičnim pticam, srnam, jelenom, gamsom, volku, lisicam, jazbecem, vidram, divjim mačkam, zajcem in medvedu.

IV. Zadruga razstava. Glavni zadrugi savez, ki je središčnica zadrug zvez v Jugoslaviji, praznuje letos desetletnico svojega obstoja. V proslavo jubileja je sklenil njegov redni občni zbor, da se bo vršil v Ljubljani za časa »Ljubljane v jeseni« zadrugi kongres, na katerem se zberejo vsi zadrugarji Jugoslavije v svrhu pregleda doslej izvršenega zadrugnega dela in začrtanja programa za v bodoče. Slovenske zadrugne zveze, ki so članice glavnega zadrugnega saveza — Zadrugi zvezi v Ljubljani in Celju, Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani in Zveza gospodarskih zadrug v Ljubljani — prirede sporazumno ob tej priliki na velesejmu razstavo, ki naj tvori začetek zadrugnih razstav in seznanji zasluge udeležence zadrugnega kongresa s slovenskim zadrugništvom ter prikaže važnost in pomen zadrugništva v Sloveniji. Razstava je gotovo ena najbolj zanimivih prireditev »Ljubljane v jeseni«.

V. Razstava pohištva in stanovanjske opreme obsega malone 1000 kvadr. metrov razstavnega prostora. Najraznovrstnejše pohištvo, preproge, svetiljke, zavese, opreme za kopalnice itd. nudijo našim gospodinjam čarobno sliko moderno opremljenega stanovanja in domačnosti. Tej razstavi je priključena tudi razstava slovenske upodablajoče umetnosti. V razstavljenih interijerjih so izvešene umetniške slike, ki odgovarjajo stilu dotičnega pohištva.

VI. Higijenska razstava je razdeljena v šest oddelkov: 1. Splošna higijena. 2. Osebna higijena. 3. Socijalna higijena. 4. Obrtna higijena. 5. Plemenska higijena. 6. Šolska higijena.

NARODNI GOSPODAR

Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Dež, ki smo ga imeli dne 27. in 29. m. m. in 2. in 3. t. m., je bil našim nasadom, ki se nahajajo na prehodu v kobule, dobrodošel in tudi nujno potreben. Stanje vseh nasadov se sedaj lahko označi kot prav dobro in človeško oko z radostjo opazuje s kobulami bogato obložene, popolnoma zdrave rastline s svojimi okraski. Prav sigurno smemo letos pričakovati blago najboljše kakovosti tako glede barve in velikosti kobul, kakor tudi glede množine lupulina. Obče obiranje se bo pričelo dne 16. t. m. Vkljub ugodnemu stanju bomo letos pridelali kot lani in se ceni ves pridelek tekočega leta na 48—50.000 starih stotov. Posamezni nakupovalci so že došli, drugi so pa napovedali svoj prihod. — Društveno vodstvo.

Sejmi in tržna poročila.

Na ljubljanski sejmi dne 7. t. m. je znašal dogon (v oklepajih število prodanih glav): konji 300 (60), voli 86 (39), krave 104 (45), teleta 40 (28) in prašički za rejo 77 (73). Cene so bile (v oklepajih cene zadnjega sejma 17. julija 1929): voli I. 11 Din (11-25), II. 10 (10-25) in III. 9 (9-25), krave debele 5-50 do 7-50 (5-50 do 7-50), klobasariče 4 do 5 (4 do 5), teleta 14 do 15 (13 do

Levoročni „FLACHSTEP“ Cylinder

Znano je, da so najprecizneje izdelani samo
ŠIVALNI STROJI
znamke

Gritzner in Adler
za dom, obrt in industrijo

Večletna garancija.

Ugodni plačilni pogoji le pri

Josip Petelinc

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

**Javna zahvala.**

Podpisani sem imel zavarovana svoja poslopja in premoženja pri zavarovalni banki »Slavija« v Ljubljani.

Ko mi je dne 3. julija t. l. požar uničil skoraj vsa poslopja, mi je imenovana zavarovalnica po njenem glavnem zastopniku g. Štrajnarju v Novem mestu izplačala odškodnino najkulantneje in hitro.

Prav posebno moram še povdariti, da nisem imel plačane vse zavarovalnine ter bi bila zavarovalnica popolnoma upravičena nad polovico moje odškodnine odtegniti. Zategadelj se ji še posebej pri srčno zahvaljujem in jo vsakomur najtopleje priporočam.

V Gor. Kameneh pri Novem mestu, dne 6. avgusta 1929.

Alojzij Može.

Odvetnika

dr. DRAGO MARUŠIČ in dr. VIKTOR VOVK

LJUBLJANA

sta se preselila v svojo pisarno iz dosedanjih prostorov v Tavčarjevi ul. 4

v pritličje hiše

v Tavčarjevi ulici števil. 1

Kmetje! Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago. --

Zelo velike važnosti za

čevljarke mojstre, gospodarje in gospodinje!

Da ustrezem v vsakem oziru vsem svojim starim in novim odjemalcem, sem se odločil s 1. sept. t. l. vpeljati na novo

VSE VRSTE USNJA

V zalogi bodem imel vedno le prvovrstne izdelke v črnem usnju in podplatih po najnižji ceni.

Odslej bodete imeli priliko si nabaviti v moji pravi ljudski trgovini vse, kar rabite za dom in gospodarstvo.

Vsak, ki pri meni kupuje, pomaga zniževati cene vsemu blagu, ker se držim načela: čim več razpečam blaga, tem lažje zahtevam pri tovarnarju ugodnejše cene — in vsled tega lahko tudi ceneje prodajam.

Pridite, poskusite in prepričajte se!

IVAN A. GROSEK
trgovina z mešanim blagom
TREBNJE na Dolenjskem.

EKONOM osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska 7
ima stalno v zalogi:

Umetna gnojila: Kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal (mešano gnojilo), čilski soliter, apneni dušik i. dr.
Seno in pšenčno slamo dobavlja po najnižji ceni franko vsaka postaja.

Naročajte
KMETIJSKI LIST!

Laneno olje, firnež, emajlne in ostale lake, oljnate barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIČ-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, lake in barv
Ljubljana - Medvode. Lastnik Franjo Medič.

Podružnica Maribor - Novi Sad.

L. MIKUŠ
Ljubljana, Mestni trg 15
Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno
1839



„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna. Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridejana lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znamkah, dobi vzorec 100 g »Java« pšenične kave poštino prosto. Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika. — Priiona kafe »Java« k. d., Beograd, Lomina ul. 11/č.

Pridobivajte novih naročnikov „Kmetijski Matic!“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice števil. 14.257

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

Brzjav: »Kmetijski dom« Telefona 2247

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, pri trimesečni odpovedi po 7½%, brez odbitka davka na rente

STANJE VLOG 25.000.000 DINARJEV. JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog

Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poročtvu, na knjižbo in proti zastavi premoženja in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12½ in od 3 — 4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12½.

Podružnica v Mariboru, Slomškov trg 3, pritličje, poleg stolne cerkve.